

Analiza arkusza sprawdzianu w roku szkolnym 2014/2015

pod kątem zadań polonistycznych

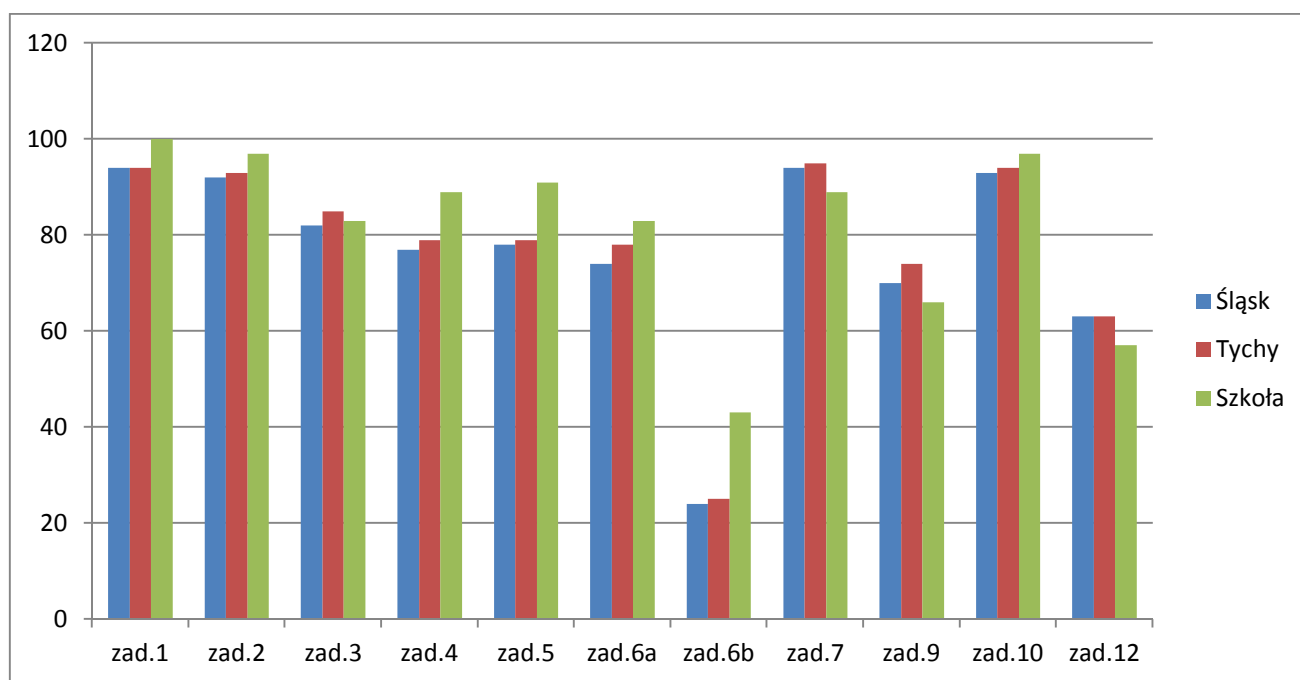
Zmianie uległa konstrukcja arkusza. W roku szkolnym 2014/2015 wprowadzono nowe typy zadań, co spowodowało zmiany w wyglądzie karty odpowiedzi. Rozwiązanie to wywoływało obawy, czy nowa formuła sprawdzianu nie okaże się – ze względu na konieczność opanowania przez uczniów różnych strategii rozwiązywania zadań – zbyt skomplikowane, nowe były zadania 5, 6 oraz 9.

W części dotyczącej języka polskiego zamieszczono 13 zadań – wśród nich zadania zamknięte i dwa otwarte. W arkuszu znalazły się dobrze uczniom znane zadania wyboru wielokrotnego (WW) oraz – będące nowością na sprawdzianie – zadania na dobieranie (D) i zadania typu „prawda-falsz”. Zadania 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 9., 10. oraz 12. posłużyły do sprawdzenia umiejętności związanych z odbiorem wypowiedzi i wykorzystaniem zawartych w nich informacji. Zadania 8. i 12. badały umiejętności analizowania i interpretowania tekstów kultury, a zadanie 13. polegało na przygotowaniu pisemnej wypowiedzi w określonej formie.

Zadania od 1 do 6 odnosiły się do tekstu popularno-naukowego i dotyczyły umiejętności uczniów z obszaru:

Wymaganie ogólne I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie zawartych w nich informacji. Uczeń rozwija [...] umiejętność rozumienia znaczeń dosłownych i prostych znaczeń przenośnych.

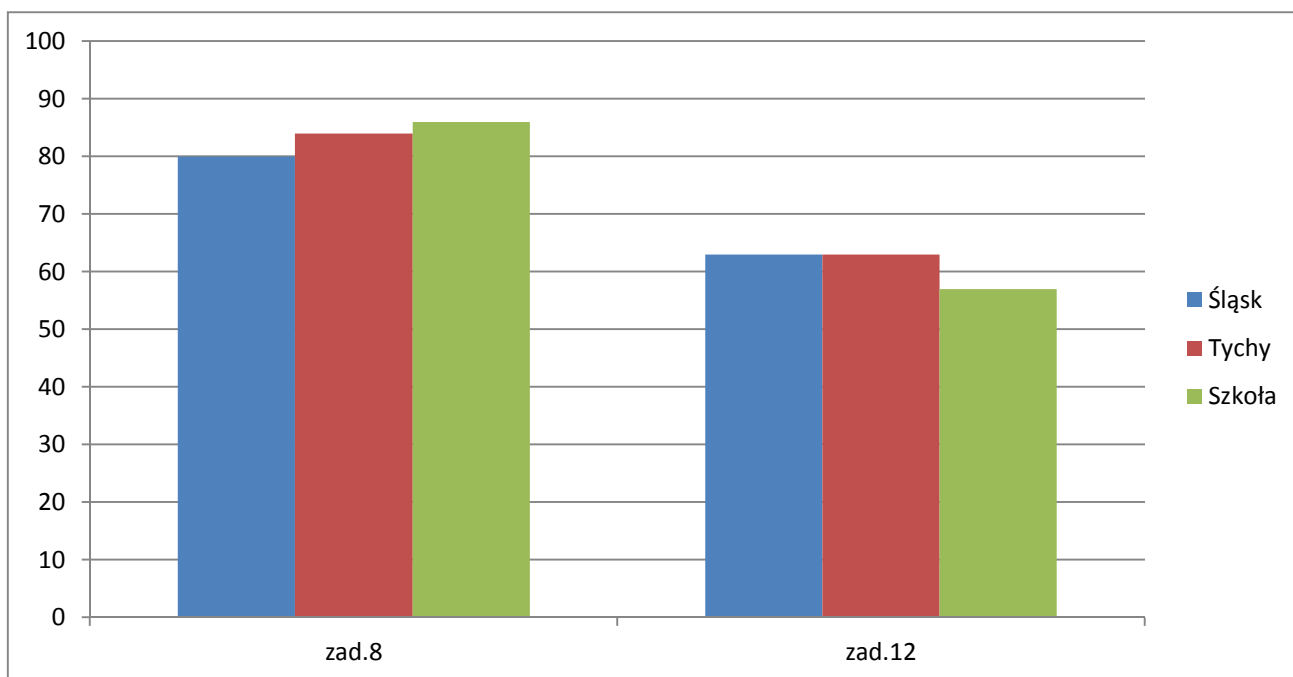
Zadanie 6. reprezentuje typ zadań, który w arkuszu sprawdzianu pojawił się po raz pierwszy. Sprawdza ono świadomość językową. Aby zdobyć punkt, uczeń musiał wykonać dwie czynności. Należało najpierw rozpoznać funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedzeniu, a potem wskazać słowo, które pełni funkcję podmiotu. Kolejnym etapem rozwiązania było rozpoznanie, w jakim przypadku został użyty wyraz wskazany w cytowanym fragmencie tekstu.

Zadania 8. i 12. badały umiejętności analizowania i interpretowania tekstów kultury

Wymagania ogólne II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń kształtuje świadomość istnienia w tekście znaczeń ukrytych.

Zadanie 12. wymagało od ucznia sformułowania krótkiej wypowiedzi świadczącej o umiejętności wyciągania wniosków na podstawie przedstawionej historii. Tu nasi uczniowie poradzili sobie nieco gorzej.

Zadanie 13 związane było z obszarem III i sprawdzało umiejętność samodzielnego tworzenia tekstu:

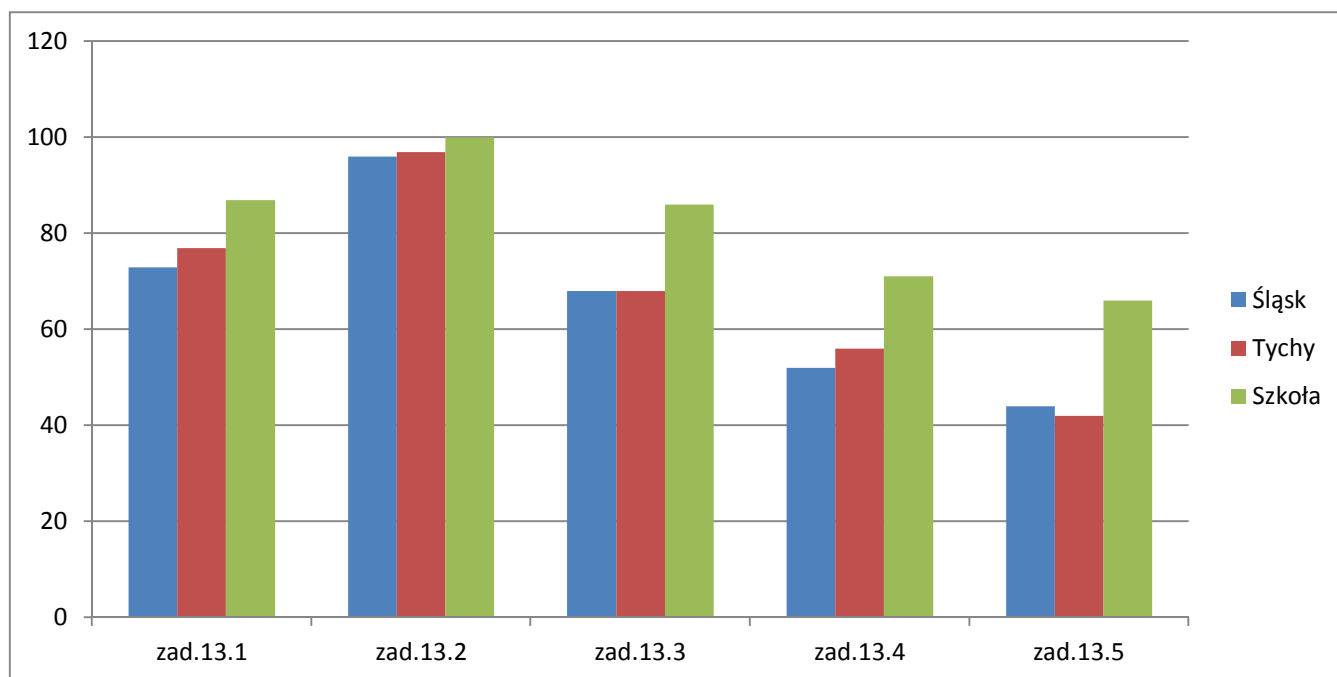
Tworzenie wypowiedzi. Uczeń rozwija umiejętność wypowiadania się [...] w piśmie [...], dba o poprawność wypowiedzi własnych, a ich formę kształtuje odpowiednio do celu wypowiedzi.

Wymaganie szczegółowe 1.1. Uczeń tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury. 1.4. Uczeń świadomie posługuje się różnymi formami językowymi. 1.5. Uczeń tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze). 1.6. Uczeń stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity). 2.5. Uczeń pisze poprawnie pod względem ortograficznym. 2.6. Uczeń poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika.

Temat opowiadania „[Tajemnicze pudełko](#)”, który pojawił się w arkuszu tegorocznego sprawdzianu, dawał wiele możliwości rozwinięcia fabuły. Z rozmów z uczniami wynika, że nie brakowało im pomysłów na poprowadzenie historii. W ich opowiadaniach pojawiły się pudełka, pudła, skrzynie

zrzucające z samolotu i szkatułki z klejnotami lub szlachetnymi kamieniami. *Teksty odzwierciedliły zainteresowania zdających, wynikające z ich fascynacji grami (powstawały opowiadania o pudełkach zawierających ulubione gry komputerowe) czy baśniowością (pojawiały się magiczne pudełka, które spełniały życzenia, potrafiły wyczarowywać wymarzone rzeczy, przenosić w czasie lub do innej krainy). Uczniowie opowiadali też o pudłach, w których odnajdywali zwierzęta (koty, psy) – w ten sposób dzielili się marzeniem o posiadaniu czworonoga. Bardzo często zawartość pudeł stanowiły rodzinne pamiątki: zdjęcia, listy, pamiętniki, albumy.*

Po zapoznaniu się z tegorocznym arkuszem sprawdzianu można stwierdzić, że jego zawartość okazała się dla uczniów naszej szkoły przyjazna. Zadania nie wykraczały poza podstawę.

Za pełną realizację zad. 13 piszący mogli otrzymać 7 punktów. Średni poziom wykonania wynosi 74% dla całego zadania, zatem dla naszych szóstoklasistów okazało się ono łatwe.

Zadanie obejmowało 5 kryteriów. Za napisanie pracy, zależnie od stopnia realizacji tematu, szóstoklasiści mogli uzyskać od zera do trzech punktów. Otrzymali średnio 83% punktów możliwych do zdobycia. Okazało się, że zgodnie z wymaganiami zapisanymi w podstawie programowej dla I poziomu edukacyjnego, forma opowiadania jest im dobrze znana, utwalona w trakcie edukacji polonistycznej.

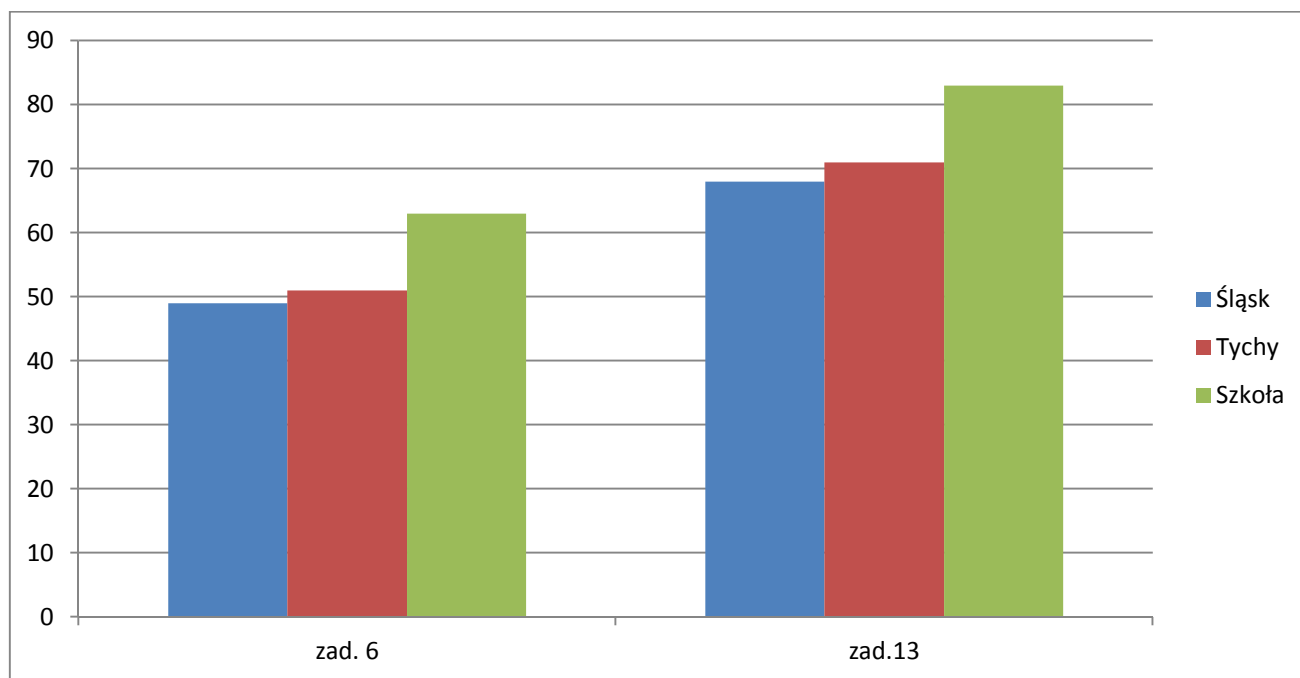
W pracach uczniów oceniano również konsekwencję w posługiwaniu się stylem dostosowanym do formy wypowiedzi. Wszyscy nasi uczniowie otrzymali punkty za umiejętność doboru stosownych środków słownikowo-stylistycznych; pozostali potrafili snuć swoją opowieść językiem adekwatnym do przyjętej konwencji oraz umiejętnie wplatali dialog do narracji.

Temat zaproponowany szóstoklasistom w tym roku nie narzucał szczególnych rygorów ich wypowiedziom. Forma opowiadania pozwoliła uczniom na posługiwanie się słownictwem z dobrze znanego im zakresu, przede wszystkim z codziennego życia. Ze zredagowaniem opowiadania w pełni poprawnego pod względem językowym lub zawierającego nie więcej niż 4 błędy poradziło sobie 86 % szóstoklasistów.

Trudności sprawiło uczniom głównie przestrzeganie zasad poprawności ortograficznej w zapisie opowiadania. Punkt w tym kryterium otrzymało 71 % zdających, których pisownia była bezbłędna lub którzy popełnili najwyżej dwa błędy. Pozostali uczniowie naruszyli zasady ortograficzne w swoich wypowiedziach co najmniej trzykrotnie.

Za poprawność interpunkcyjną punkt otrzymało 66 % szóstoklasistów. W całej wypowiedzi popełnili oni najwyżej trzy błędy w stosowaniu podstawowych znaków: przecinka, kropki, znaku zapytania, wykrzyknika, dwukropka, pauzy, cudzysłowu i nawiasu.

Łatwość czynności w zadaniach wieloelementowych:

Wnioski i rekomendacje z języka polskiego:

- Najtrudniejsze dla szóstoklasistów było funkcjonalne wykorzystanie wiedzy z zakresu świadomości językowej (odmiana rzeczownika przez przypadki). Zadania dotyczące tych zagadnień mogą się pojawiać na każdym sprawdzianie; wynika to z wymagań ujętych w podstawie programowej przedmiotu język polski obowiązującej uczniów kończących szkołę podstawową. Umiejętność ta wymaga utrwalania poprzez odpowiednie ćwiczenia, np. polegające na rozpoznawaniu przypadków danych wyrazów w kontekście zdań, w których te wyrazy występują.
- Odbiór tekstów kultury ze świadomością ich specyfiki, odczytywanie sensu utworu – to dla szóstoklasistów umiejętności umiarkowanie trudne, które należy doskonalić. Uczniowie wymagają systematycznego kształcenia umiejętności wyszukiwania informacji w tekstach różnego typu, analizowania ich i wnioskowania na tej podstawie.

W związku z tym należy:

- doskonalić umiejętność pracy z tekstem oraz rozumienia tekstu – wyszukiwanie wskazanych fragmentów, formułowanie odpowiedzi na pytania oraz pytań do tekstu, redagowanie notatki zawierającej najważniejsze lub wskazane informacje – na wszystkich przedmiotach,
- ćwiczyć poprawność językową, ortograficzną, interpunkcyjną – na wszystkich przedmiotach,

- systematycznie pracować nad umiejętnościami podstawy programowej z zakresu analizy i interpretacji tekstów, w tym poetyckich, gramatyki i ortografii,
- przeprowadzać wnikliwą bieżącą analizę wyników testów diagnostycznych i sprawdzianów przeprowadzanych w poszczególnych klasach oraz sprawdzianów próbnych, intensyfikować pracę w obszarach, które tego wymagają,
- doskonalić umiejętność pracy z arkuszem egzaminacyjnym – zarządzanie czasem, struktura zadań itp.